

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDET
COIO3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

IWGIA

Indigenous Navigator i Sápmi: «Statistikk vil være spesielt viktig for å kartlegge urfolksrettigheter»

Prosjektet Indigenous Navigator i Sápmi er et samarbeid mellom tre ulike organisasjoner: Samerådet (Sámiráđđi), Samisk høgskole (Sámi allaskuvla) og International Work Group for Indigenous Affairs (IWGIA). Dette samarbeidet gjennomføres blant annet med undersøkelser og gjennom jevnlige møter i prosjektets styringsgruppe.

- *Innenfor prosjektets rammer kartlegger vi den samiske juridiske situasjonen i Finland, Sverige og Norge. Høsten 2021 startet vi med gjennomføringen av nasjonale undersøkelser for Norge og Finland, sier Nikita Bulanin, rådgiver i IWGIA*

Indigenous Navigator-verktøyet vurderer i hvilken grad urfolksrettigheter blir respektert. De nasjonale spørreskjemaene vurderer graden av anerkjennelse og implementering av FNs erklæring om urfolks rettigheter (UNDRIP) i de respektive landene. Spørreskjemaene som brukes ser særlig på lovverk, nasjonale retningslinjer og ulike tiltak. Det er mer enn 100 spørsmål i de nasjonale spørreskjemaene, og temaene omhandler blant annet selvbestemmelse, landrettigheter og utdanning.

- *I samisk sammenheng er det viktig å kartlegge forskjeller og likheter på gjennomføring, eller skal jeg si grad av gjennomføring, av urfolksrettigheter i de ulike nasjonalstatene siden Sápmi, området som tradisjonelt bebodd av samene, er delt av grensene til Finland, Sverige, Norge og Russland, sier Oula-Antti Labba, advokat for menneskerettighetsavdelingen i Samerådet.*

Dataene i Indigenous Navigator kan hjelpe det samiske samfunnet med å overvåke graden av implementering av deres rettigheter både på lokalt og nasjonalt nivå, samt i fremtiden å identifisere mangler i implementeringen.

Prosjektet prøver også å identifisere hvilke data som fortsatt mangler. I løpet av prosjektet har det blitt tydelig at det er vanskelig å finne pålitelig og hensiktsmessig statistisk data om samene. For eksempel produserer det finske statistiske sentralbyrået statistikk over personer som bor i Finland basert på nasjonalitet, språk og fødeland, men ikke etnisitet. I Norge er heller ikke etniske identifikatorer inkludert i de nasjonale folketellingene.

- *Indigenous Navigator-verktøyet og spørreskjemaene illustrerer hva slags statistikk vi kunne hentet fra samer og andre urfolk dersom nasjonal lovgivning tillot oss å innhente slik statistikk. Statistikk vil være av særlig betydning, for eksempel ved kartlegging av økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter til urfolk. Jeg håper derfor at informasjonen som er kartlagt så langt om disse teoretiske, statistiske, mulighetene kan bidra til utviklingen av det statistiske arbeidet, sier Labba.*

Samerådet ledet forskningsarbeidet for nasjonale undersøkelser for Finland og Norge, samt påvirkningsarbeid blant samiske institusjoner og enheter.

Sámi allaskuvla - Samisk høgskole er medfinansør og akademisk partner i prosjektet, og gir innspill til undersøkelsene. Det forventes at prosjektet vil bidra til å styrke Sámi allaskuvlas rolle som sentrum for opplæring om urfolks rettigheter i Sápmi.

IWGIA er overordnet koordinator for prosjektet, samt ansvarlig for metodisk støtte og er bindeleddet for prosjektet til det bredere Indigenous Navigator-rammeverket.

Prosjektet gjennomføres med økonomisk støtte fra det nordiske arktiske samarbeidsprogrammet til *Nordisk Ministerråd*

Nasjonale undersøkelser for Norge og Finland: <https://indigenousnavigator.org/data-explorer/2?rc%5B%5D=region443&sf%5Bsum%5D=sum&sf%5Bsub%5D=sub&sf%5Bcom%5D=com&sf%5Btoq%5D=toq>

Mer informasjon:

Oula-Antti Labba
Jurist, Samerådet
Tel: +358408339701
Epost: oula-antti.labba@saamicouncil.net